

המתקן הרביעי

בס"ד גליון עא' פרשת יתרו ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

המוני חסידי ברסלב בכל רחבי תבל יהגו

את שמחת סיום הספח"ק ליקוטי מוהר"ן – מחזור כ"ד, והתחלת מחזור כ"ה הנלמד במסגרת 'העמוד היומני' \ \ \ מאת: ברסלב גלובל

המוני אנשי שלומינו חסידי ברסלב די בכל אתר ואתר יהגו ביום ערש"ק פרשת יתרו – קבלת התורה י"ט שבט הכעל"ט את שמחת סיום הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' הנלמד במסגרת העמוד היומני בפעם העשרים וארבע, ולמחרתו ביום שב"ק כ' שבט יתחילו ללמוד המחזור העשרים וחמשה. לימוד זה שנקבע בהמלצתם של גדולי והשובי אג"ש הפך להיות הבריה התיכון בלימודים ובשיעורים הקבועים שבין אנ"ש, ורכים וטובים הם אשר לומדים את הספר ליקוטי מוהר"ן לפי סדר זה.

אלפים רבים אשר אמונים על ציוו של הצדיק, אשר הורה ללמוד את ספריו הק', שבהם תלויה הגאולה "הספר שלי אתחלתא דגאולה", ואף הורה לעשות בהם סדרים בבקיאות ובעיון, עומדים נרגשים לקראת סיום נוסף, כאות לפעמי משיח. וממשיכים את האור לתוך הלב פנימה, לתת לשיעור הקבוע להחלל לתוך ליבם ולהצית את החיות כל יום מחדש.

ידוע כי רביה"ק התבטא פעם ואמר על נחיצות לימוד ספרו הק': "מאחר ש'צא בעולם, אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל-פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדול מאד להשם יתברך". ואכן לימוד ספר קדוש זה מקובל בין אנ"ש חסידי ברסלב בלימוד יסודי ועיקרי.

סדר לימוד העמוד היומני בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן נקבע לפני למעלה משני עשורים בשנת תשנ"ח על ידי גדולי ומנהיגי חסידי ברסלב הרה"ח ר' מיכל דורפמן זצ"ל והרה"ח ר' משה בורשטיין זצ"ל ולהבדל לחיים ארוכים הגה"צ ר' יעקב מאיר שכטער שליט"א הגה"צ ר' משה קרמר שליט"א והגה"צ ר' נתן ליברמנש שליט"א, ונתקבל כתקנת יסוד לכלל חסידי ברסלב בכל רחבי תבל ההוגים מידי יום ביומו בספר הקדוש.

הסיום הראשון התקיים ברוב פאר והדר ובשמחה מרובה ובכלליות כלל אנ"ש מכל ארץ הקודש כבית מדרשנו הגדול במאה שערים בירושלים באסרו חג הפסח דשנת תשנ"ט. ומאז הפך לימוד סדר "עמוד היומני" זה להיות בריח התיכון בלימודים ובשיעורים הקבועים שבין אנ"ש, כאשר רבים וטובים הוגים ולומדים מידי יום ביומו בספר הק' ליקוטי מוהר"ן לפי סדר זה. ונתקבל כתקנת יסוד לכלל חסידי ברסלב בכל רחבי תבל, מאות שיעורים יומיים מתקיימים בכתי המודרש הנקראים ע"ש הצדיק ומרכזי ההיגוך של חסידי ברסלב בארץ ובתפוצות, וסדר הלימוד מתפרסם מדי חודש בתפוצות אנ"ש בעלונים ולוחות השנה וכן ב'ברסלב גלובל' בקובץ 'לוח השיעורים'.

לרגל היום הגדול, יתקבצו אנ"ש להגות את סעודת סיום שיעורנו איש על מחנהו, ודיבורי התחזקות והתחדשות מהמעיון הנובע – תורתו של מחבר הספר – רביז"ל.

מן המותר לציין כי אף מי שלא זכה ללמוד את הספר מתחילתו ועד סופו ואינו מן המסיימים – אף הוא ראוי לו לשמוח בשמחת חבריו, ובפרט שהשמחה רבה לכל הנקרא על שם הצדיק בשמחת תורתו של רביה"ק, מה גם שראוי לעשות כזאת וכנהנה על שמחת המתחילים אשר יחגרו מתניהם להתחיל ולגמור הספר מחדש בהתחדשות ובדיבוק חברים.

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם הסיום הכ"ד על הספח"ק ליקוטי מוהר"ן; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש – נמשיך עם תורה ח; במדור שער ברסלב נמשיך עם הסידרה הנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו?' והשבוע נמשיך בעניין לימוד התורה במשנת ברסלב – דרכו של מוהר"ן – ההכרה בלימוד תורה בקביעות; נתחדש עם מדור על הפרשה ביאור בפרשה מאת הרב אליהו עמיה שליט"א.

בברכת חורף בריא נרוש עליה והצלחה, העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון

באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו

'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72

או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי

'קהילות' בכל רחבי הארץ; וכן דרך קו 'קהילות':

0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים'

בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

נשמח לקבל כל הומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת יתרו ולשבוע פרשת משפטים						
יום	חדש שבט	הדף היומני מסכת ברכות	משנה ברוה עמוד היומני 'דרש שו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א מתחילים!	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומני בזה"ק תיקוני הזוהר
ז	כ	מג	חזרה	א.	נה	קמג:
א	כא	מד	תנד, ד-ו	א:	נו	קמד:
ב	כב	מה	תנו	ב.	נו	קמז:
ג	כג	מו	תנד, א	ב:	נח	קמה:
ד	כד	מז	תנד, א	ג.	נט	קמח:
ה	כה	מח	תנד, ב	ג:	ס	קמו:
ו	כו	מט	חזרה	ד.	סא	קמו:

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

~ הגישה לקבלת התורה ~

ומחמת שפרשה זו נכתבה באופן של 'אהבה מקלקלת את השורה', קשה לחלק בין ביאור הפשט לביאור הפנימיות, ועל כן בעז"ה נבאר העניין באופן כללי, בדרך שיכלול בתוכו את הפשט והפנימיות האחד

ביאור העניין

כשבאים לקבל את התורה, צריך לדעת מהי התורה.

והנה התורה יש בה סתירה מיניה וביה. מצד אחד התורה היא רוחנית וגבוהה מאד, שהרי כולה שמוותיו של הקב"ה, והיא קדמה הרבה דורות לבריאת העולם. ומצד שני התורה מדברת בלשון בני אדם, ועוסקת בעניינים של העולם הזה, וכל המצוות אינם שייכים אלא במציאות הגשמית של העולם.

והסתירה הזאת היא לכאורה הויכוח שהיה בין משה רבינו לבין המלאכים. המלאכים טענו שהתורה ראויה להינתן להם, ומשה רבינו טען כנגדם 'כלום למצרים ירדתם', 'כלום יצר הרע יש ביניכם', 'כלום אב ואם יש לכם'. ולכאורה היא טענה פשוטה מאד, ואיך עלה על דעת המלאכים לקבל את התורה שכל כולה מדברת מהעולם הזה ואינה שייכת להם כלל, ומפני מה חשש משה לענות להם עד שהוכרח לאחוז בכסא הכבוד ולענות להם תשובה פשוטה זו.

אך האמת היא שהתורה היא השם יתברך בעצמו כביכול, כי 'קודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא'. והיא אור עליון מאוד בהיר הוא בשחקים. אלא שהאור הזה יורד ומצטמצם לתוך ארבעה מיני כלים שהם 'מנת"א' – מ'עמים, נ'קודות, ת'נין, א'זתיות. ה'טעמים' הם צמצום דק וזך מאד שאין לו עדיין אפילו 'הגיה' אלא רק ניגון רוחני גבוה, והוא כנגד עולם האצילות. ה'נקודות' יש להם כבר 'הגיה' אבל אין להם מראה, וזה כנגד עולם הבריאה. ה'תנין' יש להם כבר תמונה ומראה אבל אין בהם עדיין דיבור, והם כנגד עולם היצירה, וה'אזתיות' הם הכלי הנמוך ביותר שיש להם תמונה ויש בהם דיבור.

ומענת המלאכים הייתה שדבר קדוש כזה אינו מן הראוי שירד למטה לעולם מגושם כזה, כי שם הוא עלול להתגשם, ויכולים הם ושלום לקלקלו ולעוותו ולהפוך אותו לגמרי. אלא ראוי שלא יצמצם לאותיות שהם עולם העשייה, אלא יישאר רק טעמים נקודות ותנין ותו לא. ובאמת הם צדקו לכאורה בטענתם, כי התורה כשהיא בעולם הזה היא נמצאת בסכנה גדולה, כפי שרואים במציאות שהגויים לומדים תנ"ך ומחפכים אותו לאמונתם, והרבה כופרים לומדים 'תלמוד' ומשתמשים בו לשיגעונותיהם, ואם כן, מסוכן מאד להביא התורה לעולם הזה.

והתשובה שענה להם משה היה, שכל הצמצום ככלל שיש לתורה, שהצמצמה מאור בהיר וזך לתוך 'כלים' של מנת"א – יש לזה מטרה ותכלית, שהוא בעצם המטרה והתכלית של בריאת העולם, והוא – לגלות טובו ורחמנותו של השם יתברך בעולם. והגילוי הזה אינו יכול להיות אלא במקום שיש בו הסתרה והעלמה, ויש בהירה בין טוב לרע. ובשביל זה צמצם השם יתברך אורו בתוך התורה – כדי שיהיה כלי ואופן כיצד לגלות את הטוב מתוך הרע. אך אם התורה תישאר למעלה במקום שאין בהירה – מה תכלית יש לה.

ובתחילה חשש להשיב להם תשובה, כי טענה גדולה הייתה להם, אך על ידי שאחז בכסא הכבוד קיבל כח לענות להם, כי באמת נשמות ישראל באים מכסא הכבוד, שהוא עולם הבריאה וגבוה יותר מעולם המלאכים [–עולם היצירה], אלא שירדנו לעולם העשייה [מתחת המלאכים] כדי לברר הטוב מהרע, האמת מהשקר, הגילוי מההסתרה, ומכאן זה לתקן את העולם ולהעלותו בחזרה לכסא הכבוד. ובסופו של דבר, בגמר הבירור והתיקון נחזור להיות גבוהים יותר מהמלאכים, והם ישמשו אותנו. וככה זה אמר להם האמת שהתורה אינה

פרשת יתרו היא הפרשה החמישית בסדר שמות, והיא הפרשה של קבלת התורה. פרשה זו אינה עוד 'עוד' פרשה, אלא הפרשה העיקרית והמרכזית בכל התורה. מפרשת בראשית – ממתין העולם ומצפה אל הפרשה הזאת, וכל העולמות נמצאים בציפיה דרוכה לאותו יום גדול ונשגב שבו ניתנה תורה לישראל.

ואכן, סדר קבלת התורה מתואר בכתוב באופן מרגש ומרומם מאד, כמבואר בדברי המפרשים הראשונים והאחרונים, ובפרט בדברי האור ההיים הקדוש שיוצא מגדרו, ונפשו יצאה בדברו, בהשתפכות הנפש נפלאה של אהבה התלהבות והשתוקקות, כמי שמוצא את שאהבה נפשו, וראוי מאד לראות לשונותיו הקדושים בפנים.

* * *

אמנם קודם הסדר הזה, יש מעשה נוסף שמשמש כהקדמה לקבלת התורה, ועל שמו נקראת הפרשה הזאת, והוא המעשה של יתרו.

ובאמת הוא פלא והפלא, מה עניין שמיטה להר סיני, וכל שכן מה עניין יתרו להר סיני. שהרי אפילו מצד סדר הדברים אין זה ברור אם בא קודם קבלת התורה או לאחריו ונעל כל פנים, החלק של 'זאתה תחזה' היה בוודאי אחר קבלת התורה, אבל אפילו אם מצד סדר הדברים כאן הוא מקומו – מפני מה נכתב בפרשה הזאת, הרי היו הרבה פרשיות בין קריעת ים סוף לקבלת התורה, וכולם מוזכרים בזה אחר זה בפרשת בשלה, ומן הראוי היה לכתוב גם מעשה זה שם, והפרשה הזאת תתחיל מיד בקבלת התורה, שהיא העיקר.

ומובן מזה שיש עיקר גדול והשיבות גדולה בהבאת מעשה זה של יתרו דווקא קודם קבלת התורה, ודווקא באותה פרשה, וגם לקרוא הפרשה על שמו. וגם אחר קבלת התורה – הפרשה הראשונה היא פרשת משפטים, שעוסק בכל מיני מצבים רחוקים של גנב וגזלן, מזיק ורוצח, שלכאורה אינו שייך כלל למעמד הנשגב של קבלת התורה, ודווקא זאת היא הפרשה שבאה מיד אחר קבלת התורה ונלמעה, היא 'באמצע' קבלת התורה, כי בסוף פרשת משפטים ממשיך הכתוב לספר מקבלת התורה, ודבר זה אומר דרשני.

התמיהות בפרשה

א. 'וישמעו יתרו את כל אשר עשה אלוקים', לכאורה החידוש אינו במה 'וישמעו' – שהרי כל העולם שמעו, אלא בכך ש'בא'.

ב. מדוע כיבד משה רבינו כל כך את יתרו? והרי הדרך היא לרחק את הגרים, ויתרו בעצמו כשבא הכין עצמו לכך שאולי לא יסכים לצאת עבורו, ולכן ביקש שייצא בשביל אשתו או בשביל בניו.

ג. מפני מה זכה יתרו, שעל ידו התגלה העצה של 'זאתה תחזה' [לחלק לשרי עשרות, המישים, מאות ואלפים], והרי היא עצה פשוטה שמשעה רבינו בעצמו היה יכול לחשוב על זה.

ד. מה היה צורך להזהיר כל כך על מצות 'הגבלה' שלא להתקרב להר, עד שהוצרך להזהיר על כך כמה ימים מקודם, ושוב בשעת מעשה.

ה. מדוע נשתחו כל כך מיציאת מצרים עד קבלת התורה. הרי המרחק בין מצרים לבין הר סיני הוא מהלך פחות מיום אחד, וכל יציאתם ממצרים היה בשביל קבלת התורה, ואם כן מדוע הם השתחו שבעה שבועות, ובנוסף, היו זקוקים להגבלה ופרישה וכל כך הרבה הכנות.

שייכת להם אלא לנו, כי כל תכליתה הוא עבור מקום בו יש יצר הרע, ועל ידי זה נזכה לעלות למעלה מהם.

* * *

וזה כל סדר ההכנה לקבלת התורה.

כי אמנם משה רבינו ניצח את המלאכים, אבל גם אנו עלולים למעות באותה מעות של המלאכים, וצריך להציל אותנו מכך. שהרי באופן טבעי - הגישה שלנו אל התורה, הוא כדבר מרומם וגבוה קדוש ונישא, ואם כן, כדי להתקרב אל התורה צריך להיות מלאך בלי שום שייכות לעולם. ומי ששייך לעולם אינו יכול לזכות לתורה, ומי שזוכה לתורה אסור שיהיה לו שייכות עם העולם. והרי האמת הוא להיפך - שאמנם התורה קדושה מאד, אבל כל תכליתה היא להיכנס 'לתוך' העולם, ולסייע בידנו לעבוד את השם יתברך בתוך העולם, לברר את הטוב מן הרע, ולגלות טובו ורחמנותו כאן בעולם העשייה הגשמי.

ובשביל זה היתה ההמתנה הגדולה של שבעה שבועות, בהם אנו סופרים ספירת העומר, ומגלים את שבע המדות הקדושות שמנהיגות את העולם, ולומדים כיצד לברר בתוכנו את המדות האלו מרע לטוב, כדי להכין בשביל מה צריך את התורה. וישבעה שבועות אלו הם כנגד שבעה ימים שאשה מטהרת עצמה לבעלה, שתכליתם הוא לייחד ביניהם - פעולה שכביכול מורידה אותו מקדושתו, אך אדרבה, הייחוד הזה הוא מהות הקדושה. וכך ההכנה לקבלת התורה, הוא כדי 'להביא' התורה לייחודה אלינו ודו"ק.

וקודם קבלת התורה הוצרך להזהירם מאד שלא להתקרב אל ההר, כי כשרואים את אור התורה - רוצים 'לעלות' כמה שיותר גבוה, ולהישאר שם. ולכן בתהילה חשבו ההרים הגבוהים שעליהם ראוי להינתן התורה. אך האמת היא שאם התורה שייכת 'למעלה' היא יכולה להישאר עוד יותר למעלה - אצל המלאכים, אלא תכליתה היא לירד למטה. ולכן ניתנה דווקא על הר נמוך, והוזהרנו מאד שלא 'לעלות' אל ההר, אלא להישאר למטה והתורה תרד אלינו.

* * *

ועיקר ההכנה לקבלת התורה היא פרשת יתרו.

יתרו היה אדם נמוך ומגושם מאד, כלשון נקיה. שהרי עבד כל העבודה זרה שבעולם, ומעם כל מיני מעם של רע שיש בעולם. והוא הסתירה הגמורה ביותר לאור התורה, שהיא אור נקי זך וקדוש. אך לאחר שעבד כל עבודות זרות החליט לבוא ולקבל את התורה, כי 'שמע' את כל אשר עשה ה', והבין שהשם יתברך רוצה שיגלו אותו דווקא מתוך העולם.

ובאמת מן הראוי היה להרחיקו, והוא בעצמו הכין עצמו לכך. אך משה רבינו יצא בדווקא לקראתו (כמבואר באור החיים, שעשה זאת באופן שיהיה ניכר שאינו יוצא לכבוד אשתו ובניו, אלא לכבודו של יתרו), וכבד אותו בכבוד מלכים, וסיפר לו כל הקורות אותם. ואז אמר יתרו 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים', ומובא בזהר 'כד אתי יתרו ואמר עתה ידעתי, כדון אתיקר ואתעלא שמוא דקב"ה עילא ותתא', כלומר שבאותו רגע נעשה קידוש ה' בכל העולמות שלא היה כמוהו מאז בריאת העולם.

ואת זה רצה משה לגלות לנו קודם קבלת התורה, שנדע מהותה של 'התורה', ולאזהר צורך צריכים 'לקבלה', ובשביל זה קרב את יתרו, וגילה איך דווקא על ידו נעשה קידוש ה' הגדול ביותר, לידע להודיע ולהיוודע שבשביל זה ניתנה התורה - לא רק בשביל משה, ולא רק בשביל הצדיקים הגדולים - אלא גם ובעיקר עבור 'יתרו', שהוא האדם המיותר ביותר בעולם, וכולו 'מותרות' וקליפות, ועד לשם יורדת התורה כדי לגלות את השם יתברך.

ודווקא יתרו היה יכול לגלות העצה - לעשות 'שרים' בכמה דרגות, כי הוא מען למשה שאם לא יעשה כן, עדיין נדמה כאילו התורה נמצאת במקום גבוה ובדרגה של משה, ומן הראוי לצמצם אותה בעוד כמה דרגות, כדי שייכנו שהיא שייכת לכל אחד ואחד ממש.

נמצא שעיקר ההכנה לקבלת התורה, הוא להכין שכמה שאנו רחוקים, וכמה שיש בנו יותר יצר הרע, ויותר מלחמה והתמודדות - יש לנו יותר זכות לקבל את התורה, כי בשביל זה היא ניתנה לנו. ולוואי ונזכה.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מנזרי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנזרי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ש"ס לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנזרי על-דעת המערכת! לברורים:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב:	
בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א - 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים ונכסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4\5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזוה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3\4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

כי בדבר אשר זדו עליהם

מבואר בתחילת הפרשה איך שבא יתרו ואמר "עתה ידעתי כה גדול ה' וכו' כי בדבר אשר זדו עליהם, ופירש רש"י בקדרה שבישלו בה נתבשלו, דהיינו בטביעה במים, ובדברי מוהרנ"ת מבואר שפנימיות העניין כי עיקר הכנעתם הוא ע"י שהצדיק יורד לתוך הצינור של הרשע ומכניעו שם דייקא, וז"ל מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ה): 'זוה שאמר יתרו, "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים כי בדבר אשר זדו עליהם", 'בדבר אשר זדו דייקא, הינו דייקא על ידי הדבר אשר זדו שהיה המדה רעה שהם מרשיעים ומזיזים בה שהיא הצנור שלהם, על ידי דייקא נשברו ונפלו על ידי שמשוה היה יכל לירד לתוך הצנור הרע שלהם שהיא המדה רעה שלהם לשברו ולבטלה, שעל ידי זה היה מפלתם כנ"ל'.

עצת יתרו

והנה הפרשה האריכה מאוד בעניין עצת יתרו שיעין למשה להעמיד תחתיו שרי אלפים ושרי מאות וחמישים, והתורה האריכה מאוד בזה [ועד שיתרו נקרא על שם כך שיתר פרשה בתורה], ומשמע שיש בזה משמעות מיוחדת, והוא חלק מההכנה לקבלת התורה [ובפרט אם יתרו בא אחר מתן תורה ואעפ"כ נכתב קודם מתן תורה שלפ"י בוודאי משמע שיש בזה משמעות מיוחדת], ואולי יש לבאר שיתרו הידוש כאן הידוש יסודי בעניין הבירור שנעשה ע"י לימוד התורה וכמבואר במאמר שעיקר הבירור נעשה ע"י עמקה של הלכה, כי בפשטות עיקר הבירור נעשה ע"י שמכוונים לאמת, וכפי מה שזוכים לאמת האמיתית, כך זוכה לבירור אמיתי בנפשו, ויש לבאר שממעם זה אכן עם ישראל רצו ללמוד ולברר את ההלכות רק אצל משה רבינו שהוא זכה לשלימות אמיתת התורה, וממילא כך יוכלו לזכות יותר לבירור הנצרך.

אבל יתרו הידוש בזה שאינו כן, כי אמנם עי"ז יזכו לשלימות האמת ביותר, אבל עיקר הנחת רוח להשיות הוא דייקא ע"י 'עסק הבירור', וכפי שמודגש בלשון רבינו שצריך לזון בעמקה של הלכה, כי עיקר הבירור נעשה ע"י היגיעה לברר ההלכה ולכוון לאמיתיה של תורה, ועי"ז אף אם לא כוון לאמיתיה של תורה, אעפ"כ נעשה בזה תיקון גדול [וכפי המובן מדברי רבינו בליקו"מ

תניינא סי' קה שע"י שמחדש בתורה זוכה לתיקון גדול אע"פ שלא כוון לאמת כי עכ"פ עסק בבחי' דימוי מילתא למילתא שע"י זוכים לתיקון המדמה, וה"ה בבחי' בירור הטוב מהרע], וע"כ עיקר בירור ההלכה נכון שיהיה דייקא בחלוקה של שרי אלפים ושרי מאות ושרי חמישים, באופן שמה שיכולים לברר השרי חמישים, יעסקו הם בבירורו, ועי"ז יתרבה העסק בבירור ההלכה ויזכו לבירור הטוב מן הרע, ורק מה שאין יכולים השרי חמישים לברר יפנו אל השרי מאות, ועל דרך זה בשרי אלפים, עד שהדבר שקשה גם מהם יביאון אל משה, אבל מוכרה שכולם יעסקו בבירור ההלכה.

נבול תבול

וביתר עומק יובן בזה שבאמת גם כוחו של משה תלוי באתערותא דלתתא של הנלווים אליו שעוסקים ג"כ בבירור ע"י התורה והתפילה [וכפי שמובן מכללות המאמר, וכן מתבאר בביאור הליקוטים], וע"כ אדרבא כפי מה שיעסקו כולם בבירור ההלכה, כך יוכל גם משה רבינו עצמו להמשיך הרוח חיים ביתר שאת ויתר עז, משא"כ אם לא יעסקו באתערותא דלתתא הוה, לא יוכל גם משה רבינו להמשיך את הרוח חיים בשלימות, כי נצרך לזה אתערותא דלתתא, וזהו "נבול תבול גם אתה גם העם הזה אשר עמך", נבול תבול דייקא, שהוא בחי' חסרון הרוח חיים, משא"כ ע"י שיעסקו כולם בבירור ועי"ז יוכלו לקבל הרוח חיים ממש רבינו ביתר שאת ויתר עז, ועל פי זה נפלא מאוד האריכות בזה דייקא קודם קבלת התורה כי זהו יסוד גדול בקבלת התורה ובבירור ההלכה במשך כל הדורות, שעל כל אחד לעסוק בבירור כפי כוחו וכל אחד לפי דרגתו, ומה שהוא בבחי' קשה עליו צריך להביאו אל מי שמעליו, ועי"ז זוכים לתקן בחי' הד' יסודות ולהפריד הטוב מהרע.

שופר של מתן תורה

והנה מבואר במאמר שבמצרים היה בחי' 'מוקצר רוח' כי היו קודם קבלת התורה, ומבואר שעיקר הרוח חיים נמשך ע"י קבלת התורה, ואולי זה בחי' השופר שהיה בקבלת התורה, כי שופר הוא בחי' אריכות הנשימה, שמוכרה להאריך נשימתו בעת התקיעה, וע"כ בעת מתן תורה שאז נמשך בכל הבריאה בחי' רוח חיים דקדושה, היה באתגליא בחי' שופר שהוא בחי' אריכות הנשימה שהוא בחי' רוח חיים וכו"ל.

עניינא דיומא ||| פנינים על ימי השוכבי"ם לאור תורה זו

תיקון הברית בחי' תיקון הרוח חיים

הנה ימי שוכבי"ם הם ימים המסוגלים לתיקון הברית כמובא בכל הספרים, ונבאר מעט עניין תיקון הברית על פי העניינים המבוארים במאמר זה.

הנה עיקר שמירת הברית היא בחי' שמירת הרוח חיים דקדושה, כידוע שעיקר הרוח וההיות דקדושה תלוי בשמירת הברית [וכן מצינו שהפגם מתייחס לבחי' רוח, יעו"י זכחים קטו סוע"א].

תיקון ע"י עסק התורה ובירור ההלכה

[ב] והנה עיקר בירור הטוב מהרע הוא ע"י בירור ההלכה ולזה זוכים ע"י התפילה כמבואר בפנים, ובאמת מובא בכל הספרים שעיקר התיקון לפגם הברית הוא ע"י בחי' בירור ההלכה ובחי' הלינה בעומקה של הלכה.

וכן מובא בליקוטי מוהר"ן (תניינא סימן קה): 'טוב מאד בשזוכין להדוש איזה דבר בתורה, כי הוא תקון גדול לתרהורים. כי כל התרהורים באים על ידי פח המדמה, ועל ידי שמהדשין איזה דבר בתורה, שזהו בחינת מדמה מלתא למלתא, על ידי זה מתקנין פגם התרהורים שבאינו על ידי המדמה, גם אנכי בעצמי שמעתי מפיו הקדוש בפה וכתב פגמים, שהתורה מאד להדוש בתורה,

ואמר שהוא תקון גדול מאד מאד על העבר. ואמר שאפילו דבור אחד לבד בשזוכין להדוש, הוא גם כן טוב מאד, כי הוא תקון גדול מאד'.

ובליקוטי הלכות (פריה ורביה ואישות א, ט-י): 'כי על ידי הדושין דאורייתא שמהדוש על ידי שמהרהר והושב בדברי תורה, על ידי זה מתקן פגם המחשבה שחשב בהרהורים רעים עד שבא לתמא זה'.

ובהמשך הדברים: 'זוה בחינת מה שאיתא בזהר הקדוש שאי אפשר לתקן זה העיון על ידי התשובה, וכלהו תפאין בתיבתא תלין בר מהאי, כי בלם אינם פונמים אלא עד בחינת תשובה, שהוא בחינת בינה אפוא גלאה, כי אין הפגם אלא בעולמות התחתונים, שהם בששה קצוות ששם אחיזתם ושם אינו מלבש אלא מבחינת בינה. ולמטה בבחינת אפוא מקננת בפרסאי, ועל פן לכל התפאיים מועיל תשובה, כי עד שם הגיע הפגם, אכל זה העיון אין תלוי בתשובה, כי פגם למעלה משם והוא בפחשבה, בכיכול, בבחינת התכמה בעצמה כנ"ל, ועל פן אין מועיל לו תשובה, רק תקונו על ידי התורה, ועקר על ידי אמונת חכמים, שהוא בחינת תורה שבעל פה שמתחבר עם תורה שבכתב ומקבל מהכמה, ואז נתתקן במקום שפגם כנ"ל, כי תורה עולה למעלה מן התשובה, כפואב בספרים, שתורה היא תקון גדול ביותר מכל תקוני התשובה. וזה שאנו

מבקשים "השיבנו אבינו לתורתך וכו' והחזירנו בתשובה שלמה" וכו'. שמתפללין שתשובתנו יהיה על ידי התורה, שאזי יהיה נתתקן כל מיני המאמץ שבעולם ואפלו פגם המוח על ידי עיון זה כנ"ל.

ובמהמשך: וזה בחינת וכו' לציון גואל ולשבי פשע ביעקב, שהוא ראשי תבות גוף, שהוא בחינת תקון עיון זה, פמוכא בפגמות. ואזי יבוא גואל צדק לציון ויקמתקו העליונה הנ"ל על ידי התורה, בבחינת ואני זאת בריתי אותם וכו', לא ימושו מפיד וכו' שעל ידי התורה יבוא לציון גואל, על ידי המתקוה עליונה כנ"ל.

כח התפילה

ג] וכמו"כ התפילה יש בה כח נורא לתקן הכל כמוכא, כי התפילה היא בחי המושכת י"ג מידות של רחמים שע"ז נמשכים רחמים לתקן ולכפר כל העוונות.

וזה עיקר מה שנהגו לעסוק בשוכבי"ם, כסליחות ובתפילות וכלשון מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, גלות ד, ח): וזה בחינת שוכבי"ם שבהם נוהגים הקשרים להתענות ולצעק לה' ותברך בתפלות וסליחות, כי באלו הימים קורין בתורה בענין גלות מצרים ונאלתם שהיה על ידי צעקה כנ"ל. וכמו כן צריכין עתה בגלות הנה כנ"ל. וזהו, "שוכבו כנים שוכבים", שעקר כל הצרות והגלויות, רחמנא לצלן, הם על ידי חסרון הדעת, שזהו בחינת שוכבים, שכל אחד הולך בעולם כמו משגע ושוכב ממש, כמו שגאמר, "יולך שוכב בדרך לבו". וכשיביין

שלימות התיקון ע"י משיח

האדם בעצמו כל זאת איך הוא שוכב ומשגע ממש, כי הולך אחרי שרירות לבו ואינו מסתפל על תכליתו הנצחית, בודאי יהום על עצמו ויצעק הרבה לה' ותברך, ועל ידי זה יזכה, לפי בחינתו, להוליד המחיון והדעת, שעל ידי זה עקר הנאלה בקל ובפרט בכל אדם ובכל זמן כנ"ל, כי עיקר התיקון הוא ע"ז וכנ"ל.

ד] והנה עיקר המשכת הרוח היים בשלימות יהיה ע"י משיח בכחי "רוח אפינו משיח ה'", וע"כ אז יהיה בשלימות תיקון עניין זה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (שם) וז"ל: ועקר זאת המתקוה העליונה יהיה על ידי משיח כנ"ל, כי עקר הגלות בשביל ענין זה, שעל ידי זה אנו מספרין ומפרדין בין האמות ומשיח יבוא לקבץ נדחים. וזה בחינת ונפצות יהודה וקבץ וכו' וסרה קנאת אפרים ויהודה וכו', דהינו שיסור הקנאה והשנאה ויהיה אהבה וכללות, שהיא בחינת המתקוה עליונה שעקרה על ידי אהבה וכללות כנ"ל, שעל ידי זה ונפצות יהודה וקבץ על ידי המתקוה זו כנ"ל, וכו' כי מראשית הולדת משיח היה לתקן עיון זה, כי התחלת התגלות משיח היה מיהודה שהוליד מתמר את פרוץ ונורה, והם היו תקון על המא ער ועיון שהשחיתו דרכם, פמוכא, ועל כן הצריך יהודה להמשיך בחינת נשמת משיח שעל ידי זה יתקנו, כי תקון עיון זה תלוי במשיח כנ"ל.

עניינא דיומא \\\ פנינים על ט"ו בשבט לאור תורה זו

כ] וזה בחינת מה שמועמים אז הרבה מיני פירות [וכמוכא כמנ"א סי' קלא ובמשנ"כ שם שנוהגים לאכול אז הרבה מיני פירות], כדי לגלות שבכל הפירות יש טוב, כי כולם נמשכים מד' אותיות הוי"ה וכמבואר בפנים, אלא שיש בכל דבר תערוכת טוב ורע, וע"י הברכה מגלים הטוב ומפרידים הרע מהטוב, ויום זה מסוגל ביותר לברר הטוב מהרע וכנ"ל, וע"כ מרכיב אז באכילת מיני פירות.

ריבוי מיני הפירות הוא בחי' רוח חיים דקדושה

ג] וכמו"כ בחי' ריבוי המינים הוא בחי' רוח חיים דקדושה, כי הפירות אינם נצרכים לעצם החיים, שהרי יכולים להתקיים בלא ריבוי הפירות [ודי במיני דגן ובשר וביצים וכדו'], וכל עניין הפירות הוא "להחיות בהם נפש כל חי" [וכמבואר בתום] בברכות לו. שעיקר ברכה זו הולך על פירות וכדו' שאפשר בלעדם ונבראו להחיות בהם נפש כל חי, שזה בחי' רוח חיים, שהוא בחי' החיות של הנפש, ועניין זה נמשך ג"כ דרך הפירות שמסוגלים לעניין זה להחיות נפש האדם וליתן לו בחי' רוח חיים דקדושה שיוכל לעסוק בתורה ועבודה כדבעי, וכידוע, ויום זה מסוגל ביותר להמשכת הרוח חיים דקדושה.

מעם הפירות שרשו מבית המקדש

ד] וזה בחינת מה שמבואר בסוף מסכת סוטה שמעם הפירות שייך לבחינת בית המקדש, וכמבואר שם שמשחרב בית המקדש בטל מעם הפירות, כי עיקר מעם פירות, נמשך מבחי' הרוח חיים דקדושה שעיקרו נמשך מהמעין היוצא מבית ה' וכמבואר בפנים, וע"כ עיקר מעם הפירות היה כשהיה בית המקדש קיים, ולעתיד שיבנה במהרה בימינו יהזור מעם הפירות בתכלית שלימות ההארה הרוחנית שבוה.

התפילה על אתרוג נאה

ה] וזה בחינת מה שמתפללים אז על אתרוג נאה, כי אתרוג הוא כנגד הלב, ועיקר הרוח חיים נמשך אל הלב ושם נשלמים כל ההסרונות [בכחי' ויתן לך משאלות לבך], וכמבואר בפנים, וע"כ ביום זה שאז נמשך הרוח חיים אל הלב, מסוגל לאתרוג נאה שהוא בחי' שלימות הלב שלא יהיה באתרוג שכנגד הלב שום בחי' חסרון, רק יהיה מהודר ונקי בתכלית.

ט"ו בשבט הוא הנקודה האמצעית בתקופה הרביעית

א] הנה השנה מחולקת לד' תקופות, תקופת ניסן, תקופת תמוז, תקופת תשרי, תקופת שבט, וט"ו בשבט הוא היום האמצעי של התקופה הרביעית, ומובן מזה שהוא בחי' גמר תיקון התקופות [וכמבואר מזה בליקוטי' ה' ערלה ה"ה יעו"ש].

ועל פי המבואר במאמר זה שכל הבריאה היא מבחי' הד' יסודות וצריך לברר בהם את הטוב מהרע, ניתן להבחין שט"ו בשבט מאיר בו הארת הברור של הד' יסודות, כי הוא היום האמצעי של התקופה הרביעית, שבו מאיר התיקון של התקופה הרביעית, ומאחר שזכינו להשלים את הג' תקופות, ולזכות לנקודה האמצעית של התקופה הרביעית שבו מאיר הארת התקופה הזאת, ממילא נשלם בבחנה מסוימת הברור של ד' יסודות, ועל כן ביום זה הונמים הפירות, כי כבר נשלם בבחינה מסוימת הברור של הד' יסודות ויכולים לצאת הפירות בקדוש כראוי.

וכן מבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ל) שכל בחינות הד' הם כנגד ד' אותיות הוי"ה שהם בחי' ד' יסודות, וממילא מובן שזה ג"כ בחי' ד' תקופות השנה, וז"ל שם: וזה בחינת ארבע ציצית, בחינת מארבע רוחות באי הרוח, בחינת ברור הארבעה יסודות, כמו שמבאר שם. וזה בחינת פמה מצינות שהם בבחינת ארבעה כמו ארבע מינים שבלולב וארבע פרישיות בתפלין וארבע פרישיות שקורין קדם פסה, וזה בחינת ארבע פוסות של יין בפסה וזה בחינת ארבעה טורי אבן שבהשן. וזה בחינת ארבעה דגלים, שהם בחינת ארבעה מחנות השכינה, וזה בחינת ארבעה ראשי שנים וכל בחינת ארבע שחשב בפיוט של פרשת החודש ועוד פיוצא בקן הכל כנגד ארבע אותיות הויה שהם בחינת הארבעה ראשים, בחינת שרש הארבעה יסודות שמכריזין אותן על ידי מצוות התורה וכנ"ל, שעל ידי זה זוכין להמשיך הרוח חיים שהוא בחינת רוח צפופית הקונשבת בפגור של דוד, ועל פי זה מובן שבט"ו בשבט מאיר בחי' תיקון הד' יסודות הנ"ל שעיקרם בעת האכילה [וכמבואר בדברי מוהרנ"ת הובא בסדר היום עניין האכילה].

מעימת הרבה מיני פירות

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

❧ מאמר יב ❧

עניין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך \\\ ההכרה בלימוד תורה בקביעות

הוא על ידי זה בעצמו מחמת שרואה שעוסק בתורה. ואף על פי כן עדין הרע שלו בתקפו. על כן מתנכל עליו הבעל דבר להסיתו לדחותו חס ושלוה מהתורה לגמרי. אבל מי שמסתכל על האמת לאמתו ויזכר באמת יום המיתה שסוף כל סוף יעברו ימי חייו כצל עובר ויצטרך לתן דין וחשבון וכו'. בודאי לא יסתכל על הסתת היצר הרע ויקיים דברי רבותינו זכרונם לברכה לעסק בתורה בכל יום חק ולא יעבר יהיה אך שיהיה, כי סוף כל סוף המאור שבה יחזירוהו למוטב. וזה היה כונת הגמרא הנ"ל שצוה לעסק בתורה או בקריאת שמע כדי לנצח היצר הרע. ואם לאו שלא נצחו על ידי התורה. ואזי ירצה היצר הרע להתנכל עליו לדחותו מהתורה לגמרי מאחר שרואה שאין מועיל לו עסק התורה לנצח היצר הרע ולפעמים יש נופלים כל כך עד שדוחה אותם אפלו מלקרות קריאת שמע על ידי שמפילו הבעל דבר בדעתו מחמת רבוי מעשיו הרעים, כי כך דרכו של היצר הרע היום אומר לו עשה כך למחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו וכו'. והעצה על זה. יזכר לו יום המיתה, הינו שיוזכר יום המיתה שסוף כל סוף יהיה מוכרח למוות. ואז בסוף הכל בודאי טוב יותר כל מה שהטף בזה העולם איזה דיבור תורה ותפלה וקריאת שמע אף אם הוא כמו שהוא. ועל כן על ידי שיוזכר לו יום המיתה יחזר אל התורה וקריאת שמע שיתגבר לעסק בתורה בכל יום או על כל פנים יקרא קריאת שמע בכל יום ולא יפול בדעתו משום דבר. ואז בודאי יזכה סוף כל סוף לנצח היצר הרע. נמצא, שעקר נצחון היצר הרע על ידי התורה כנ"ל. אך מחמת שלא כל אדם יכול לנצח היצר הרע על ידי עסק התורה בזמן מעט רק הרב צריכים להתגבר לעסק בתורה ימים ושנים הרבה עד שינצחו ובתוך כך עובר על האדם מה שעובר ורוצה הבעל דבר להפילו מעסק תורתו מחמת שנדמה לו שאין מועיל לו עסק התורה חס ושלוה, על כן יזכור לו יום המיתה שסוף כל סוף מה יעשה ליום פקדה ועל ידי זה בודאי ישוב אל התורה בכל עת אפלו אם יעבר עליו מה. ואז בודאי יזכה לנצח היצר הרע ולהפשיט מעצמו הבגדים הצואים שמהם כל הבלבולים והמניעות, כי עקר התקון על ידי התורה שהיא מקור מים חיים כנ"ל. נמצא, שכונת רבותינו זכרונם לברכה להזכיר לו יום המיתה כדי שישווב אל התורה שעל ידה עקר נצחון המלחמה. והמאמר נעוץ סופו בתחלתו, והבן.

ובליקוטי הלכות הכירות וקבלנות ב, יא:

כי על ידי התורה הקדושה שהמשיך משה לישראל על ידי זה ישראל מקושרים לעולם בו יתברך, כי אפילו פושעי ישראל מלאים מצות כרמוז, ותורת ה' תמימה משיבת נפש מדרכי מיתה לדרכי חיים כי התורה מחכימת פתי. ואפלו מי שנפל למקום שנפל והוא רחוק מאד מה' יתברך על ידי מעשיו הרעים אף על פי כן יכול להתקרב לה' יתברך בקל על ידי לימוד התורה הקדושה, כי התורה הקדושה יורדת אפילו למי שהוא בעמקי הקלפות בשאל תהיתות חס ושלוה. ומעוררת אותו ומקרבת אותו לה' יתברך וכו'.

והכלל שהתורה הקדושה היא יורדת אפלו בעמקי תהום לעורר אפלו את הפחות שבפחותים, לה' יתברך. ועל ידי עסק התורה יכולין להתקרב לה' יתברך אפלו משאל תהיתות חס ושלוה וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אין דברי תורה מקבלין טומאה ועל כן אפלו הזבין והמצרעים וכו' עוסקין בתורה וכו', זה רמז שאפלו אלו שהם בסטרא דמסאבותא, גם הם צריכין לעסק בתורה כי התורה תקרב גם אותם לה' יתברך כמו שכתוב והמתרתי פני וכו' ועתה השירה הזאת לפנינו וכו' כי לא תשכה מפני זרעו. היינו שאפלו כשישראל הם חוטאים חס ושלוה ועל ידי זה היו מתרחקים מה' יתברך בבחינת הסתרת פנים חס ושלוה אבל התורה תקרב אותם, אפלו בעת שהם נזופים ורחוקים חס ושלוה מצד מעשיהם אף על פי כן התורה תרד עמהם למקום שהם שם ומקום שהם תקרב אותם לה' יתברך ותחזירם בתשובה, בכחינת וענתה

במאמר זה שיהתום את סדרת המאמרים בעניין תורה ותפילה, נדגיש נקודה חשובה מאוד, וכפרט בדורות שלנו.

במאמרים הקודמים הובאו הרבה מקורות על ההכרה לצרף ללימוד התורה עבודה פנימית, ושאיין די בלימוד התורה בלבד, והמטרה בכל זה היא לעודד כל אחד ואחד להשקיע גם בעבודת התפילה, ולבנות קשר רגשי פנימי עם ה' יתברך, שזה מביא לדברים נפלאים והופך את כל עבודת ה' למשהו אחר לגמרי.

אולם צריך להדגיש שכל זה לא בא להחליש ח"ו את עניין הקביעות בלימוד התורה שצריכה להיות לכל אחד ואחד גם אם אינו מרגיש שנפשו זכה ומשתוקקת לקירבת ה', ולימודו הוא יותר בגדר מצות אנשים מלומדה, כי בודאי על כל אחד עוברים מצבים שונים בנפשו, יש זמנים שהאמונה מאירה יותר ויש זמנים שהאמונה מאירה פחות, וחלילה מלבטל את הקביעות בלימוד מחמת שבאותה שעה אינו מרגיש את אור קדושת התורה כראוי, כי העצה העיקרית לזכות לצאת מכל הפחיתות היא דווקא על ידי קביעות חזקה בלימוד התורה, כל אחד ואחד כפי כחו, וכמובא בשיחות הר"ן (אות יט):

יאמר שאפילו אותן האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלוה רחמנא לצלן רחמנא לשובך, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כך עד שיוכלה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלוה. ואם יעשו להם חוק קבוע והיוב חזק ללמד בכל יום ויום כך וכך יהיה אך שיהיה בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד.

ובחיי מוהר"ן (אות תקעג) יש תוספת דברים:

אמר המעתיק (רבי נחמן ממשערין זצ"ל): שמעתי שבשעה שאמר רבנו זכרוננו לברכה מאמר וכו' והפליג אז בשבח עסק התורה כמבואר בהשיחות סימן יט, שאל לו הרב רבי נתן זכרוננו לברכה: ואם אחד הוא בעל עברה ממש רחמנא לצלן. השיב לו רבנו זכרוננו לברכה: וכי אתה יודע גדל מעלת התורה הקדושה, הלא עסק התורה הוא גדול כמעלה משמירת הברית. כי ברית ביסוד ואורייתא בתפארת (עייין בתיקונים בסוף תקונא תליתאה).

וכן האריך בזה בנפש החיים (ד, לא), והביא על זה מקורות רבים מדברי חז"ל, עיי"ש.

ובליקוטי הלכות (בציעת הפת ה, כב) כתב:

אך באמת עיקר המלחמה כנגד היצר הרע הוא רק על ידי התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אם פגע בך מגול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נמוח וכו'. ועל כן קראו מגול, כי עקר התגברותו על ידי הגול של הבגדים הצואים כנ"ל. והתקון על ידי מימי התורה וכו' וכנ"ל. וכמו ששמעתי מפיו הקדוש זכרוננו לברכה שאמר, נכספתי מאד להמשיך העולם אל עשייה, דהיינו שיהיה חיוב לכל אחד בכל יום ללמוד כך וכך כפי ערכו וכו'. ושאלתי אותו או, הלא יש בני אדם בעלי עברות רחמנא לצלן?! השיב בלשון גערה קצת, אין אתה יודע כח הגדול של התורה וכו'. וכונתו היתה שאפלו מי שנלכד בעברות חס ושלוה, ונדמה לו שאי אפשר לו לצאת משם, אם אף על פי כן היה קובע לו שיעורים קבועים לתורה בכל יום ויום היה כח התורה מתגבר עד שגם הוא היה נתתקן ויוצא מהם סוף כל סוף. (עייין מזה בשיחות הר"ן שאחר הספורי מעשיות). נמצא, שעיקר נצחון היצר הרע על ידי התורה, אבל הבעל דבר מתגבר על האדם על זה בעצמו במטלו מהתורה. ואפלו כשאדם עוסק לפעמים בתורה הוא מתגבר להפילו מזה. ועקר הסתתו לדחותו מהתורה חס ושלוה,

השירה הזאת וכו' כי לא תשכח וכו'. וזה שכתוב בהתהלךך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך וכו' ודרשו רבותינו זכרונם לברכה בשכבך בקבר הינו אפלו כשאתה שוכב בסטרא דמותא הם ושלום גם אז התורה תשמר עליך ותקרב אותך לה' יתברך כנ"ל, וכמבואר כל זה היטב במאמר אני ה' הוא שמי וכו' (סימן יא) שעל ידי דבורי התורה יכולין לצאת ממדרגה פחותה ושפלה למדרגה גבוהה מאד, כי דבורי התורה מאירין לו כי הם בחינת 'צפרתא דקאי עד קרסלה כמייא' בבחינת ותגל מרגלתיו וכו' ורישה מטי וכו' עין שם.

'נמצא שמיום שזכינו בהמלת ה' לקבל את התורה על ידי משה רבנו עליו השלום מיום ההוא אין שום הרחקה לישראל מהקדוש ברוך הוא לעולם, כי תמיד הם סמוכין לה' יתברך על ידי התורה שיורדת ועולה עמהם כנ"ל. וזהו עקר נתינת התורה לישראל. כי גם קודם נתינת התורה היו הצדיקים הגדולים במעלה עובדים ה' יתברך במדרגה גבה מאד כגון האבות וכו' ומה שהיה הוא שיהיה ובודאי גם עכשו יש צדיקים גדולים במעלה בכל דור בחינת בני עליה שאפלו אם לא נתנה תורה היו גם כן יכולים להתקרב לה' יתברך ולעבדו באמת ועקר המעלה הגדולה ביותר של נתינת התורה הוא שעל ידי התורה גם הפחות שבפחותים יכול להתקרב לה' יתברך ממקום שהוא כנ"ל וכל ישראל זוכים להתקרב אליו על ידי התורה הקדושה. ואף על פי שבודאי להגדולים במעלה הוא גם כן זכות גדול נתינת התורה הקדושה בבחינת ישמע חכם ויוסף לקח וכו' אף על פי כן עקר ההמלה והחסד של ה' יתברך אשר נתן את התורה הקדושה הוא בבחינת הנ"ל שהתורה היא דרך כבושה שעל ידה יכול להתקרב אפילו הפחות שבפחותים ממקום שהוא לה' יתברך'.

ואף שיש בעניין זה גם הרבה מאמרים הפוכים, שעסק התורה צריך כמה וכמה תנאים, כמו זיכוד מתאוות, ואהבה ויראה ודבקות ותשובה, ויש גם

לשונות בספרים שמי שלומד תורה בלי תשובה לימודו הולך לקליפות חס ושלום, והשל"ה מביא על כך את הפסוק זלרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי'. והיו גם הרבה צדיקים שדיברו וכתבו באופן הריף כדברים הנ"ל. ובאמת בזה היה אחד הוויכוחים הגדולים בין הנפה"ח לכמה מגדולי החסידות, שהם משכו לצד הזה, לדבר על התנאים שצריך בלימוד, והנפה"ח משך לצד השני, לחזק את לימוד התורה בכל אופן, גם למי שאינו במדרגה הזו, (עיינ נפה"ח 'פרקים'). ויש ספר יסוד העבודה של האדמו"ר הראשון מסלונים שנכתב כנגד הנפש החיים ומעמיד את גודל החיוב ללמוד לשמה דווקא ועם כל שאר התנאים.

אכן דרכו של מוהר"ן זצ"ל היא להכיר את שני הצדדים יחד, כי באמת שני הצדדים נכונים, אלא שצריך להיות בבחינת בקי ברצוא ובקי בשוב (עיינ ליקו"מ סימן ו), היינו שבודאי שלימות מעלת התורה היא כאשר היא עם כל התנאים הללו, וצריך לשאוף להגיע לשם, אבל מצד שני כל אדם צריך להיות גם בקי בשוב, היינו להכיר את מדרגתו העכשווית ולחזק את עצמו לעשות מה שיכול במקום שהוא נמצא בו, כי רוב אדם אינם אוחזים בזה, וגם מי שאוחז בזה לפעמים, אינו זוכה לכך תמיד, ולכן צריך לחזק את הקביעות בעסק התורה בכל מצב שהוא, כי התורה בכל אופן שהיא יש לה מעלה גדולה מאוד. ויכולה להוציא את האדם מכל הפחיתויות (כאשר יש לו לכל הפחות רצון לזכות כסוף לשוב בתשובה, ולהגיע להיכן שצריך להגיע), ויחד עם זה יש לשאוף וגם להשתדל כפי יכולתו להעלות את מדרגת עסק התורה שלו, שיהיה באופן הראוי באמת, אולם בלי שכל זה יחליש אותו מהקביעות בעסק התורה במדרגה שלו, והשמחה שזוכה לעסק בתורה. ומי שיש לו את הדעת הזו יכול ללמוד את כל הספרים בלי להתבלבל.

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה

בקו 'הניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות - ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	לימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

ברכת מול טוב זומת ולבצית לכותב

המאמרים מידי שבעה בשבע במדור 'ללכת

עם תורה, הרה"ג ר' אריה גלינסקי שליט"א

לרגל הולדת בתו שתזייה במול טוב

יהי רצון שתרווח ממונה ומכל יריחו מלא

חופניים נזות יהודית אביהתית!

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!

זה לא סלוגן - זה דרך חיים!

השבת מתזייל מוזזור לימוד וודעי!

זה הזמן להצטרף ללימוד העמוד היומי!

אמר רבינו הקדוש:

'רציתי שהעניין שלי יתפשט ללצבות האנשים

המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!

(שיח שרפי קודש ז"צ, סימן צ"ד)

מהו הציווי בדיברה הראשונה "אֲנֹכִי ה' אֶל־לְהִידָּ" וְגו'

וביאור דבריו, כי שם לעיל בתחילת התורה מבואר, שכל הגלות והצרות של ישראל נגרמים מהמת שהם יונקים מספירת המלכות של הקדושה, וכיון שהיא נרמזת בשם 'אלהים', לכן גם העבודה זרה נקראת בשם 'אלהים' אחרים, על שם יניקתם משם זה. ואז יש חס ושלום 'הסתר פנים', ורואים שכביכול ההנהגה של ה' ית' אינה ברחמים, ויש צרות ויסורים וכו'. אולם הצדיק יש בכוחו לעלות את המלכות דקדושה ממקום הסטרא אחרא, (שם מבואר שנעשה ענין זה ע"י יודוי דברים' בפני הצדיק, שבזה מעלה את המלכות שנקראת 'דבר', ע"ש). ואז רואים שכל ההנהגה של הקב"ה היא רק בבחינת 'הטוב והמטיב', כי מתבטלת ההנהגה הרעה של העכו"ם, כי אין להם יותר יניקה משם אלהים של מלכות דקדושה, מפני שהיא עולה מהם, ואז גם מלכות דקדושה דהיינו שם אלהים נכלל בשם הוי"ה, והכל 'הטוב והמטיב'.

ובזה מובן הפסוק הנאמר קודם מתן תורה (שמות יט, ט) "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנֹכִי בְּאֵי אֵלֶיךָ בְּעַבְדְּךָ הַיּוֹמָן בְּעֵבֹרֶיךָ וְיִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְרֵי עַמּוּךָ וְגַם בְּךָ יִאֱמָינוּ לְעוֹלָם", כי כפי הנ"ל, כל עבודת ה' בדיברה הראשונה הוא לדעת את ייחוד ה', בבחינת 'אֲנֹכִי מִי שְׂאֲנֹכִי', ובין שהנהגה היא בחסדים נגלים, ובין אם ההנהגה של דין, הכל אחד, והכל מ'אֲנֹכִי', וכדברי רש"י הנ"ל: דאף שנגלה בים כגבור מלחמה, ונגלה כאן כזקן מלא רחמים, שהם שתי מדות שונות וחס והלילה אפשר למעות, ואפילו שישראל קדושים ואינם טועים לומר שיש חס ושלום שתי רשויות, מ"מ אפשר למעות ולחשוב שהנהגה של הדין המתבטאת בצרות ויסורין היא אינה באה מטובו של הקב"ה ואי אפשר לומר עליה 'הטוב והמטיב'. לכן היה צריך, שקודם מתן תורה יהיה לישראל אמונה גמורה בצדיק האמת משה רבינו, כי רק על ידו יש את הכח לעלות את המלכות דקדושה 'מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם' – שזו הבחינה של כל הצרות והיסורין שנקראים על שם מצרים, ולהראות שכל ההנהגה של הקב"ה היא רק הנהגה אחת בבחינת 'הטוב והמטיב'.

ובזה יש לבאר, שגם מי שיש עליו דינים וחולאים הולך אצל חכם ומספר לו צרתו, וכמו שאמרו בגמ' בבא בתרא (סוף דף קמז), דרש ר' פינחס בר חמא כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים שנאמר (משלי מז, יד) "חֵמַת מֶלֶךְ מְלֹאכֵי מוֹת וְאִישׁ חָכֵם יִכְפֹּרָה". כי על ידי שמספר צרתו לפני החכם (שיש לו חולה בתוך ביתו), שזו מעין בחינת 'יודוי דברים', כי צרתו בא לו מחמת הטאוו חס ושלום, בזה מעלה החכם את 'מלכות דקדושה' (שנקראת 'דבר'), מתוך הקליפות, ואין להם כח לינק ממנה ולגרום צרות ויסורין, נמצא שעל ידי שמבקש החכם רחמים עליו ומתפלל עליו, מתכפרים עוונותיו, ועולה מלכות דקדושה מהקליפות, ומתבטל הצער ונעשה הכל 'הטוב ומטיב'.

"אֲנֹכִי ה' אֶל־לְהִידָּ" אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִפֶּתַח עֲבָדִים" (שמות כ, ב). יש להבין מה צורך ההודעה בפתחה זו "אֲנֹכִי ה' אֶל־לְהִידָּ". ועוד, דכל שאר תשעת הדיברות הם ציווים של מצוות עשה ומצוות לא תעשה, ומה ציווי יש בזו הדיברה הראשונה של "אֲנֹכִי ה' אֶל־לְהִידָּ". ורש"י פירש, וז"ל: לפי שנגלה בים כגבור מלחמה, ונגלה כאן כזקן מלא רחמים, שנאמר (שמות כד, י) "וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְתַּת הַסְּפִיר", זו היתה לפניו בשעת השעבוד, (ומה שכתוב בהמשך הפסוק שם): "וַיִּכְעַצֵּם הַשָּׁמַיִם" (כמראה שמים נקיים וזכים, היינו שהיה לפניו ית' אור והודו), משנאלו (וזה היפך "לְבַנְתַּת הַסְּפִיר" המורה על שיעבוד), הואיל ואני משנתנה במראות, אל תאמרו שתי רשויות הן, אֲנֹכִי הוּא אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מִמִּצְרַיִם וְעַל הוּם, עכ"ל. וכפי זה, הדיברה הראשונה היא ציווי על ייחוד ה', ובאה כדי להוציאם ממעות מחמת השינוי שראו, שלא יטעו שיש שתי רשויות חס ושלום, והודיעם שיש רק א-ל-ה אחד, כמבואר בפסוק (דברים ג, ד) "שִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל ה' אֶל־לְהִינוּ ה' אֶחָד".

ונראה שענין זה גם נרמז בזוהר פרשת ויקרא (ח"ג דף יא), וז"ל: רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר, פְּלִחוּ עֲשֵׂרָה שְׁמֵיָן פְּתִיבִי, וְאֲנִי תְּנִינָן. קְרִמָּא (שם) אהי"ה, דָּא קְתִיבָא עֲלָהּ, כְּמֵאן דְּאָמַר 'אֲנֵא מֵאן דְּאָנָא', וְלָא אֲתִידַע מֵאן הוּא וכו'. (תרגום: רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר, כָּל עֲשֵׂרַת הַשְּׁמֹת פְּתוּבִים, וְאֲנִי שְׁנִינֵי שְׁהָרְאִישׁוֹן אהי"ה, זֶה תְּנַסְתֵּר הַעֲלִיּוֹן, כְּמִי שְׂאֲמַר: 'אֲנִי מִי שְׂאֲנִי! וְלֹא נִדְעָ מִי הוּא), עכ"ל. ובדרושי החסידות סמכו על לשון זו 'אֲנֵא מֵאן דְּאָנָא', לפרש גם כאן 'אֲנֹכִי מִי שְׂאֲנֹכִי'. כלומר, בדיברה זו הראשונה, ה' ית' מרמז לעם ישראל, שאף שמתגלה לפניהם ככל מיני הנהגות, וכל הנהגה והנהגה היא כפי אחת מעשר הנהגות שלו ית' בעשר הספירות, עד שלכל הנהגה יש שם אחר משמותיו ית', כמו שם 'א-ל' בחסד, ושם 'א-להים' בגבורה, וכפי ההנהגה שצריך להנהיג באותה שעה. בכל אופן מעל הכל הוא השם הסתום והנעלם בבחינת 'אֲנֹכִי מִי שְׂאֲנֹכִי', הנרמז בשם אהי"ה שפירושו אני יודע מי שאני, ואין מבלעדי שיועד ידיעה זו.

ובדרך עבודה, ביאר ענין זה בלקוטי מוהר"ן (קמא, סוף תורה ד), וז"ל: וְזֶה פְּרוּשׁ 'אֲנֹכִי הוֹי"ה אֶל־לְהִידָּ', פְּרוּשׁ, הֵן הוֹי"ה (מידת הרחמים) הֵן אֶל־לְהִידָּ (מידת הדין), תְּבִינן שְׂכָל זֹאת 'אֲנֹכִי' (שהכל בא ממנו ית' מהשם העליון והגבוה ביותר, ששם כולו 'רחמים גדולים'), תְּנִינוּ שְׂתִקִּים (תחלים נו, יא) "בְּה' אֶחָלֵל דְּבַר, בְּא־לְהִים אֶחָלֵל דְּבַר", תְּנִינוּ פְּלוֹ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב. "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" – דְּאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בראשית רבה מז, ד), כִּי כָּל הַנְּגִלוֹת נְקָרְאִים עַל שֵׁם גְּלוֹת מִצְרַיִם, מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל. תְּנִינוּ שְׂעַל יְדֵי הַצְּדִיק, נְתַבְּטַל מְלִכּוּתָם וּמְשֻׁלְתָם שֶׁל הָעֲפוּסִים, כִּי עַל יְדֵי זֶה עוֹלָה מִתּוֹכָם מְלִכּוּת דְּקִדְשָׁה כְּנ"ל, עכ"ל.

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס? אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' – לציין: עבור

עלון 'המקורבים' או בקו קהילות: 073-275-7000 בשלוחה: 11318.

או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה: 09

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17